

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Redništvo in upravištvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Zemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, za mesec 15 D, za tuzemstvo: 210 D — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 13. decembra 1923.

Telefon štev. 552

STEV. 147.

K vprašanju znižanja davčnih meril.

Razvrednostitev denarja v povojni dobi vodi tudi v davčno pravno oziru do usodnih posledic. Davčni postavki dosegajo v zvezi z raznimi pribitki in avtonomnimi dokladi ne le pri progresivnih, ampak tudi pri donosnih davkih izmero, ki je izredno trda in visoka ter daleko presega po splošno priznanih načelih smotrene davčne politike dopustno mejo obremenitve. Obremenitev bi morala biti v skladu in pravem razmerju s plačilno zmožnostjo posameznikov. V Sloveniji se ta neskladnost posebno občutno kaže pri dohodnini in posebni pridobitni. Neskladnost pa še povečujejo razni pribitki in invalidski davek, ki se ravna po višini predpisanih neposrednih davkov in pribitkov. To dokazuje dejstvo, da se je v predvojnem času pobirala na dohodek po 100.000 K dohodnina po 4831 K, do čim znaša za l. 1923. brez ozira na invalidski davek 11.327 K 94 h, to je 6.5% več nego v predvojni dobi. Še višjo obremenitev pa kaže posebna pridobnina, ki se sicer pobira z istim odstotkom, vendar pa doseže, ako ne upoštevamo bivše deželne doklade nadomestjuočega pribitka po 70%, izmero 20%, v zvezi s tem pribitkom pa obremenitev 27%. Ta že sama na sebi visoka obremenitev pa se še povišuje z visokimi avtonomnimi dokladi, ki dosegajo v nekaterih občinah tudi 300% in še več, z invalidskim davkom in z neodbitnimi bilančnimi postavkami, med katere se vštevja med drugimi tudi posebna pridobnina z dokladi, plačana v bilančnem letu. Skupna obremenitev dosega v neredkih primerih 80 in še več odstotkov.

Preostra merila izpodkopujejo davčno moralo, ker se vsakdo že iz naravnega nagona samoobrambe izkuša ogniti preostri davčni obremenitvi. Vслед tega ostajajo taka merila vsaj v nekaterih pokrajinah, med katere pa žalibog Slovenije ne moremo prištevati, le na papirju. Pri nas se izvaja zakon z vso natančnostjo in raje seže preko dejanskih dohodkov, kakor da bi ne iztrpal v polnem obsegu vsakega posameznega dohodninskega vira. Zaradi tega občutimo v Sloveniji tem težje preostra davčna merila.

Nič boljše razmere ne ostoje v tem oziru v Avstriji, kjer se v bistvu tudi še vedno izvaja staroavstrijski zakon, ki vodi kljub poznejšim, precej obsežnim reformam do enakih posledic, kakor pri nas. Vendar se morejo avstrijski davkoplačevalci vsaj tolažiti, da vlada uvideva nevzdržnost položaja in ga hoče v doglednem času s posebno novelo ublažiti na način, ki bo omogočal pošteno in izčrpno napoved, ne da bi se moral davkoplačevalec bati, da bi se mu naložili davki, katerih ne bi zmoget.

Pri nas ne kaže vlada nikakega umevanja za stremjenja po znižanju davčnih meril. Nikakor neče uvideti, da je v interesu nje same, da dvigne davčno moralo. Pred očmi ima le trenutne potrebe, manjka ji pa dalekosežnost, da bi gledala v bodočnost in spoznala končni uspeh njene trdovratnosti, s katero odklanja brez čuta odgovornosti in potrebne kritike vse predloge, ki jih dobiva od raznih strani za zboljša-

nje sedaj že skoro nevzdržnega položaja.

Nikakor se ne moremo ubraniti vtisa, da noče finančni minister o kakih reformi davčne zakonodaje pred uveljavitvijo enotnega zakona o neposrednih davkih ničesar slišati edino iz razloga, da si ne po-kvari situacije ob razpravi enotnega davčnega zakona in si ne ustvari položaj, ki bi utegnil biti ugodnejši nego ga namerava predlagati v predlogu zakona o neposrednih davkih, katerega namerava v kratkem predložiti Narodni skupščini. Drugega tehtnega razloga ne more imeti, ako ga ne vodi po leg ne-umestnega fiskalizma, ki hoče podvezati narodnemu gospodarstvu v Sloveniji vsak razvoj, tudi drugi nagibi, ki hočejo po praktikah že ponovno ožigosanih stremljenj gotovih faktorjev v Beogradu pospešiti preselitev vsake pomembnejše podjetnosti v Sloveniji ne le za primer vojne od zunaj, ampak že sedaj od previsokih davkov ogrožene Slovenije v pokrajine v notranjosti države,

kjer so visoki davčni postavki le na papirju.

Ne moremo si misliti, da so nazorji, ki jih izkušajo uveljaviti nekateri gospodje iz trgovskega ministristva, že v taki meri zašli v kri in meso finančnega ministristva. Sma-tramo, še vedno za verjetnejšo dom-nevo, da odklanja finančni minister uveljavljanje sedanje davčne zakonodaje iz razlogov, ki smo se jih zgoraj dotekli. Ti razlogi pa niso tako tehtni, da bi morali ovirati finančno upravo od znižanja preostrih davčnih meril. Položaj, ki ga ustvarja sedaj veljavni zakon o osebnih davkih z amandinami finančnih zakonov in dvanajstinskih zakonov, trajno itak ni vzdržen in se torej tudi v enotnem zakonu ne bo mogel uveljaviti.

Slovenski poslanci imajo težko, a hvaležno nalogo, da prepričajo vlado o nujnosti reforme vsaj enega dela davčne zakonodaje v Sloveniji še predno se uveljavi enotni davčni zakon.

Ustanovitev železniškega ravnateljstva v Ljubljani.

Naše prometno ministristvo se je odločilo osnovati v Ljubljani železniško ravnateljstvo za celo omrežje Slovenije. Pozdravljajoč ta važen in dalekosežen dogodek izjavljamo, da se je s tem izpolnila že davna želja vseh gospodarskih organizacij. Slovenija postane z ustanovitvijo nove direkcije prometno upravna enota, kar je z ozirom na prometno - politično važnost njenega omrežja, kakor tudi na težavnost prometnega vodstva na železniških progah v Sloveniji prav posebnega pomena. Naše železniško omrežje je ne samo most za naš izvoz in uvoz ter za trgovske stike z visoko industrijskimi državami srednje in zapadne Evrope, marveč se vrši po naših progah tudi najvažnejši tranzitni promet med Jadranskim morjem in srednje evropskimi državami. Zato je enotna uprava tem bolj potrebna in pozdravljamo odlok ministristva z zadoščenjem, da je naša inicijativa in akcija našla v odločilnih krogih polno razumevanje.

O ustanovitvi železniške direkcije v Ljubljani, se je sklepalo na železniški konferenci, ki se je vršila v Zagrebu na predlog generalnega železniškega ravnatelja. O podrobnostih te konference je podal prometni minister g. dr. Velizar Janković komunique, iz katerega posamezno, da se je na konferenci sklenilo, da se osnuje v Ljubljani samostojno in neodvisno oblasno železniško ravnateljstvo.

Kakor je javnosti znano, je imelo doslej ministristvo za promet, oziroma generalno železniško ravnateljstvo pod seboj širi oblasna železniška ravnateljstva, namreč v Beogradu, Zagrebu, Subotici in Sarajevu. Železnice v Sloveniji so bile dosedaj večinoma v zasebnih rokah, bile so last delniške družbe južne železnice. Manjši del železniškega omrežja v Sloveniji, ki je v državnih rokah, je bil upravljan iz Zagreba. Zato se je ustanovil že leta 1919 inspektorat državnih železnic v Ljubljani, ki je funkcioniral kot nekaka podružnica zagrebskega ravnateljstva. — Po podržavljenju prog južne železnice je nastala nujna potreba, da se vrši obrat teh železniških prog na severozahodnem koncu naše države pod neodvisno upravo, sicer se nakopiči preveč

posla v zagrebskem ravnateljstvu, ki se je imelo kot največje v naši državi boriti z ogromnimi tehničnimi in upravnimi težkočami.

Zato je bila iz tehničnih in upravnih razlogov sprejeta odločitev, da se v Sloveniji poleg omrežja južne železnice strnejo vse ostale proge državnih železnic v eno neodvisno in samostojno upravo novega oblasnega železniškega ravnateljstva v Ljubljani.

Področje novega ravnateljstva v Ljubljani bo obsegalo:

I. Vse one proge, ki so doslej spadale v področje obratnega ravnateljstva južne železnice v Ljubljani, in sicer: 1. proga Rakek — Ljubljana — Zidani most — Maribor — Špilje, dolga 225.5 kilometrov, 2. proga, ki se odcepi od prejšnje pri Pragerskem in vodi čez Dravo do Kotoribe na madžarski meji, 3. proga Maribor — avstrijska meja pri Prevaljah, 4. proga Zidani most — Zaporeč.

II. Ljubljansko ravnateljstvo dobi razen tega državne in one zasebne železnice, ki so v državnem obratu. To so 1. lokalna proga Gornja Radgona — Ljutomer, 2. lokalna železnica Grobelno — Rogaška Slatina, 3. lokalna železnica Ljubljana — Vrhnika, 4. mala železnica Slovenska Bistrica — Slovenska Bistrica-mesto, 5. ozkotirna lokalna železnica Poljčane — Zreče.

III. V področje ljubljanskega ravnateljstva pridejo tudi sledeče proge, ki so doslej spadale pod zagrebsko ravnateljstvo: 1. Ljubljana — Jesenice — Planica, 2. Jesenice — Bohinjska Bistrica, 3. proga Ljubljana — Kamnik, 4. lokalna železnica v državnem obratu Ljubljana — Novo mesto — Karlovac, 5. proge Grosuplje — Kočevje, 6. Trebnje — Št. Janž, 7. Novo mesto — Straža — Toplice in 8. Kranj — Tržič, 9. Celje — Velenje — Dravograd, 10. Murska Sobota — mažarska meja in 11. Čakovac — Dolnja Lendava. Zagrebsko železniško ravnateljstvo dobi v svoje področje progo prejšnje južne železnice Zaporeč — Zagreb — Sisak in progo, ki je bila sedaj v obratu južne železnice in je last delniške družbe Barč — Pakrac.

Po tej rešitvi se je doseglo, kakor se vidi, zaokroženje oblasnega ravnateljstva v Zagrebu z ene strani

in novega železniškega ravnateljstva v Ljubljani z druge strani. Po novi razdelitvi krajevne pristojnosti bodo imela sedanja oblasna železniška ravnateljstva, katerih bo od-slej pet, pod seboj okoli 10.000 kilometrov železnic v obratu. Beograjsko ravnateljstvo bo imelo 2650 kilometrov, zagrebsko 2500 km, subotičsko 1900 km, sarajevsko 1200 kilometrov in novo ljubljansko ravnateljstvo 1120 km.

Nova razdelitev stopi v veljavo dne 1. januarja 1924. Slednjič je g. minister sporočil tudi sklep glede novega imenovanja kolodvorov. In sicer se bo imenoval dosedanj »Državni kolodvor« v Zagrebu odslej »Glavni kolodvor«, »Južni« pa kolodvor »Sava-Zagreb«. V Ljubljani ostanejo vsi trije kolodvori z neizpremenjenimi imeni.

Želimo in upamo, da bo nova direkcija ostala v istih stalnih in dobrih odnosih z našimi gospodarskimi organizacijami, kakor je bil dosedanj inspektorat državnih železnic in ravnateljstvo južne železnice in bo upoštevala vse želje in predloge za prospeh celokupnega našega gospodarstva.

Fr. Zelenik:

Naznačevanje cen.

V Uradnem listu prav pogosto čitamo obsodbe raznih trgovcev in obrtnikov radi pogreška proti zakonu o pobijanju draginje in sicer obstoja njih pregreha v tem, da niso imeli označenih cen v svoji prodajni ali obratovališču. Kdor nima naznačenih cen, lahko pride za nekoliko dni na ričet ali do denarne kazni, ima pa še tudi drugače škodo.

Naznačevanje cen se dozdeva marsikomu malenkostna stvar, ki pa je v resnici važen pripomoček, da se dela hitro in zanesljivo. Naznačevanje cen je posebno pomembno za trgovca na drobno, ki ima mnogo predmetov na zalogi. Ako se taki hoče izogniti izgubi, mora imeti na vsakem predmetu naznačena jasno, da prodajalec hitro pove prodajno ceno. Neugoden vtis naredi na kupca, če prodajalec pol ure obrača in študira listič ter s težavo spravi čez zobe ceno. Prodajne cene za nadrobne kupce naj bodo označene z arabskimi številkami, da jih more čitati tudi kupec.

Kadar se cena ne more naznačiti na ovojnini (embalaži), tedaj morajo lističi s cenami biti primerno in dobro pritrjeni na blagu. Izgubljeni ali raztrgani lističi se morajo takoj nadomestiti. Vsi praktični trgovci mi bodo pritrili, da tozadevni »pofel« mirnih časov in današnji preostanki izhajajo iz komadov brez lističev s ceno. Izkušnja uči, da prodajalec ne predlaga rad takih komadov odjemalcu in posledica je, da blago obleži.

Cene se naznačujejo na različne načine. Nadrobne cene naj bodo za vse nadrobne odjemalce jednake in naznačene z arabskimi številkami. Za druge odjemalce, kakor odjemalce na debelo, obrtnike itd., se naznačujejo cene navadno s črkami. To je najbolj priljubljen način, ker se najtežje ugame od odjemalcev. Izbere se beseda, ki ima 10 različnih črk, kakor n. pr. Mihelovska ali duhovščina itd. Vzemimo prvo besedo. M - 1, i - 2, h - 3 itd. Cena za odjemalca na debelo je n. pr. 340, tedaj se označi z šifro »hea«. Se-

veda mora prodajalec ključ šifre dobro znati na pamet in ga tedaj prodajalec večkrat poskusi in potiplji, če ga zna. Imajo pa tudi druge načine naznačenja cen. Eni postavljajo med številke, ki izražajo cene, druge številke, na primer cena je 550, tedaj zapišejo 565705. V tem primeru velja prva, tretja in peta številka. Taki in podobni načini pa niso posebno skrivnostni in jih odjemalci kmalu zasledijo. Najboljše so črke.

Vsakemu prodajalcu pa mora biti

popolnoma znana numeracija, kakor pravijo v trgovini naznačevanju cen. Vsaka pomota je v škodo; direktno, če zahteva prodajalec prenizko ceno, indirektno pa, če kupca odpodbi s previsoko ceno h konkurenci.

Da se obvaruješ škode, naj bo tedaj na vsakem predmetu navedena prodajna cena. S tem olajšaš delo sebi in svojim sotrudnikom, pa tudi onemogočiš raznim neprijateljem, da te naznanjajo oblastem in imaš potem nepotrebna pota na sodnijo.

Nova romunska gospodarska politika.

V Rumuniji je velika gospodarska kriza; kljub precej stabilnemu letu je draginja tako narasla, kakor skoraj nikjer drugje. Glede trgovine z devizami so izdali sicer zelo ostre odredbe, vendar pa s tem valute niso bistveno boljše. Dvigovanje leja je odvisno — kakor povsod — od zvišanja produkcije, od eksporta in od zboljšanja prometnih sredstev. V donavskih pristaniščih je najetih 300 vlačilcev — velikih čolnov — za prevoz žita in v pristanišču Braila pričakujejo poldrugi milijon ton žita = 150.000 vagonov. Vrednost tega žita znaša 600 milijonov lejev, eksportne pristojbine pa 300. Zato računajo, da bo prišlo v Rumunijo v najkrajšem času 75 milijonov francoskih frankov. Po železnici gre pa žita jako malo, komaj 400 — 500 ton na dan.

Kakšna je situacija za prodajo poljskih pridelkov? Koruzo eksportirajo v velikih množinah v Anglijo, Skandinavijo, Belgijo in Holandijo. Tendencia izvoznikov gre za tem, da ostanejo rumunski pridelki zmožni konkurence in prodaje ter da te dežele najraje kupujejo rumunsko blago. Za ječmen se inozemstvo nič ne meni in bodo zato cene morale pasti. Enako je pri ovsu in ga tudi take države trenutno ne kupujejo, ki ga nujno potrebujejo. V zadnjem času se pojavlja tudi ruski oves, ga mora biti zelo veliko; gre najbolj v skandinavske države in pa na Nemško. Sicer pa te dežele za Rumunijo sploh ne pridejo več v poštev, ker je ruska konkurenca premočna in se je že zasidrila. Boba prodajo lahko, kolikor ga imajo, za proso se pa nihče ne zmeni.

Zveza banatskih in erdeljskih mlinarjev je prosila za dovolitev eksporta moke št. 0, ki je je v ogromnih množinah in ki je v Rumuniji ne morejo prodati. V zalogi je te moke za poldrugo milijardo lejev. Prodaja bi izdatno odpomogla tudi pomanjkanju denarja. Stvar je menda v najboljšem tiru. Mlini bodo imeli potem došti denar-

ja za nakup nove pšenice, cena pšenice se bo dvignila in bo dobil kmet spodbudo, da bo posejal s pšenico večji prostor.

Za podporo industrije so ustanovili nov narodni kreditni inštitut, ki bo začel uradno poslovati z januarjem. Prošnje za kredite bo pa sprejemal že prej in se bodo začeli izplačevati najbrž že pred januarjem. Posojali bodo pa le na kratek obrok, češ da je posojanje na dolg obrok vsled vedno naraščajočih obrestih škodljivo. V Temešvaru bo podružnica, začetni kapital 150 milijonov lejev, potem pa 500.

Dodatno k tu omenjeni nameri poročajo, da je ministrski svet sklenil, da se naj da gotovim vrstam in množinam pravica eksporta. Carina za vagon pšenice — 10.000 kg — znaša 25.000 lejev, za pšenično moko 35.000, za rž pa 20.000; za seme nemške detelje 100.000, za seme solnčnice 30.000, za olje iz tega semena 80.000. Tedi nekatere ribje vrste se smejo izvažati, carina znaša 5 do 10 lejev za kilogram. Govorili so tudi o izvozu petroleja in bo šla vlada producentom kar moč na roko.

Vse te naredbe so izšle po inicijativi sedanjega industrijskega in trgovskega ministra T. Constantinescu. Dosedanja rumunska gospodarska politika je imela samo dvojen cilj: deflacijo in nabiranje kolikor mogoče velikih sredstev za državno blagajno. Prave gospodarske politike pa ni bilo nobene, vse je bilo strankarsko pobarvano. Nezadovoljnost je tako narasla, da so morali stari voditelji odstopiti in napraviti prostor drugim. Constantinescu so vsi z veseljem pozdravili in bo, kakor vse kaže, vanj stavljeno upanje tudi upravičilo. Najprvo je napravil najvišji gospodarski svet, ki naj tako, kakor v drugih državah, določa splošne smernice za gospodarsko politiko. V svetu so poleg njega tudi še ministri financ, poljedelstva in prometa. Na to je šel takoj na ozdravljenje najhujših ran

in je dosegel omenjene določbe za eksport najvažnejših rumunskih produktov. Seveda upajo ob tem splošnem gospodarskem dvigu tudi na izboljšanje leja — danes je leja ca 44 par. — Gospodarski svet

Nemčija kot tekmeč na sladkornem trgu.

Med sredstvi za okrepitev nemškega kredita je tudi odredba, da se sme del nemškega sladkorja eksportirati. Prodajalci morajo devize, dobljene s prodajo sladkorja, dati državi brez okrnjenja na razpolago in država kupi zanje v inozemstvu živila, zlasti pa mast. To naznanilo je v deželah, ki eksportirajo sladkor, zbudilo veliko zanimanje in takoj so začeli spraševati, kako velik bo kvantum sladkorja, namenjenega za prodajo. Vlada ni povedala nič natančnega, vendar vedo vsi, da gre samo za dva milijona meterskih stotov. Nemčija je v gospodarskem letu 1922/23 producirala 14.5 milijona stotov sladkorja; za prodajo je določena torej približno sedmina. Sicer je bil leta 1921/22 pridelovanju pese odmerjeni prostor za 5.5% večji kakor pa leta 1922/23 in pravijo tudi, da bo leta 1923/24 produkcija za skoraj 20% manjša kakor pa leta 1922/23. Vendar je bilo pa prav to leto 1922/23 tako ugodno, da so pridelali poldrugi milijon ton sladkorja več kakor l. 1921/22, kljub zmanjšanemu arealu. Leta 1921/22 so importirali inozemskega sladkorja 1.3 milijona stotov, l. 1922/23 pa samo 0.3. Vrhutega je pa še od domačega pridelka preostalo 2.65 milijona meterskih stotov, ker je bila uporaba ista kakor leto prej.

Nemčija je še zmeraj prva sladkorna producentinja Evrope, čeprav se je produkcija napram letu 1913 zmanjšala za več kot polovico. Seveda so odstopili Nemci velik del sladkornih pokrajin Poljakom. Konsumentinja je pa Anglija najboljša,

predlaga tudi izvoz 1000 vagonov sladkorja, ki ga imajo letos v Rumuniji preveč. Izvoz rumunskega žita bodo pazno zasledovali tudi naši gospodarski krogi; saj smo tukaj tekmeči.

ki že absolutno porabi za 40% več sladkorja kakor Nemčija. Relativno je angleški konsum še enkrat tako velik kakor nemški, na osebo na leto nad 41 kilogramov, na Nemškem nihi 21 kg. Tudi druge države konsumirajo več kot Nemčija; Švicar na primer porabi zase na leto 34 kilogramov sladkorja, Nizozemec 35, Sved 31, Norvežan 32.5, Danec pa celo 45.5. Glede porabe sladkorja zamoremo konstatirati zanimivo dejstvo, da ga porabijo nekatere države po vojski več, kakor so ga pred vojsko, vojskujoče se države pa manj.

V Evropi je, kot omenjeno, Nemčija prva producentinja, pa po vojski ni dosi eksportirala. Največ je izvažala Češkoslovaška, ki ne porabi od 7.4 milijona centov povprečne produkcije nihi polovice doma; samo 3.15. Druga je Poljska, ki tako malo porabi, da je od 3.1 milijona stot. svoje produkcije polovico eksportirala. Od drugih držav ima samo še Belgija majhen preostanek za eksport, vse druge so ali ravno krijejo ali pa morajo uvažati. Ker pridejo torej v poštev samo Češkoslovaška, Poljska in Nemčija, zato bo vslop Nemčije v konkurenco gotovo imel precejšnje posledice. Sicer Nemčija v sedanjem gospodarskem položaju nikakor ne more imeti namena, da bi vplivala na svetovne cene, ona hoče le sebi pomagati; vendar pa optimisti upajo na nalahno znižanje. Glede prodaje se Nemci nič ne bojijo in pravijo, da bodo kupce lahko dobili.

M. Savić:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

Leta 1920 se je uvozilo navadnih preprog iz živalske dlake 1781 kg v ceni 86.785 Din; finih volnenih preprog 7297 kg za 612.993 Din; preprog iz jute in podobnih snovi 10.302 kilogramov za 258.320 Din. Uvažana količina je majhna in jo bo Veliko-Bečkerečka tovarna lahko pokrila. Za snovanje in napredek te industrije bi bilo treba: 1. v svrhu čim večje izpopolnitve naših delavcev in delavk v preprogarstvu poslati mlade preprogarske delavce in delavke iz Pirota in Prilepa na delo v delavnice v Sarajevu in Velikem Bečkereku, da bi se naučili izdelovanja preprog po načrtu; 2. treba bi bilo

obrač tkalnice preprog v Sarajevu za sedaj razširili na Senico, Prilep in Piroto na ta način, da bi se tam osnovala podružnice, dokler se ne bi osnovala posebna centrala v Pirotu; 3. Osnovati bi bilo treba večerono šolo za preprogarstvo pri tovarni v Velikem Bečkereku, kjer bi se izučevali nadarjeni delavci za mojstre; 4. Uvesti bi bilo treba izdelavo preje in barvanje preje z alizarinskimi barvami pri nas v tovarnah, da bi dobile preprogarke dobro barvano, kvalitetno dobro in poceni prejo; 5. Osnovati bi bilo treba v Sarajevu pri tkalnici tudi predilnico, kjer bi se predla preja,

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dali - Imeti.

(Nadaljevanje.)

Fink se prikloni: »Toda kljub temu bi bila moja dolžnost, da bi opravljal vesno svoje delo; priznam, da tega nisem vedno storil.«

»Semkaj ste prišli popolnoma nenavajeni na resno delo, in vendar ste se zadnje mesece le prav malo že razlikovali od drugih pridnih uslužbencev. Zato, in pa, ker sem se prepričal, da vi po svoji naravi niste sposobni za trgovca, ampak bolj za tvaričarja, sem poslal vašemu očetu tako poročilo.«

Fink se s poklonom zahvali za dobro mnenje, ki ga je o njem izrazil principal.

»Za nekega našega prijatelja bo vaš odhod velika izguba.«

Fink vstane in urno pravi: »Dajte mi ga, naj gre z menoj v Ameriko. Tam lahko še svojo srečo najde.«

»A ste o tem že govorili z njim?« vpraša trgovec.

»Ne še,« odgovori Fink.

»Tedaj vam ne maram prikrivati svojih pomislekov. Wohlfart je še

mlad, in je koristnejše zanj, da ostane še nekaj let pri skromnem in resnem delu v pisarni. Sicer pa veste, da nimam nikake pravice, kratiti mu njegovo prosto voljo. Zelo nerad bi ga izgubil; ako pa je on prepričan, da bo v vaši bližini prej dosegel svojo srečo, ne morem proti temu nič ugovarjati.«

»Dovolite mi, da ga takoj vprašam glede tega.«

Antona pokliče v principalovo pisarno ter mu pravi: »Anton, gospoda Schröterja sem prosil, naj te pusti, da greš z menoj. Meni bi bilo na tem veliko ležeče. Saj veš, kako nepogrešljiv si mi. V novih razmerah se bova krepko s skupnimi močmi poprijela dela. Ti sam stavi pogoje, pod katerimi bi bil pripravljen iti z menoj. Gospod Schröter prepusti odločitev tvoji prosti volji.«

Prevzet od nepričakovanega predloga in zamišljen stoji Anton pred njima. V duhu vidi pred seboj smehljajočo lepo bodočnost, hud boj se je bojeval v njegovi notranjosti, toda kmalu se zopet osvesti, pogleda principala ter ga vpraša: »Ali menite, da storim prav, ako grem?«

»Ne popolnoma, dragi Wohlfart,« resno odvrne trgovec.

»Potem ostanem,« se Anton energično odloči. »Ne zameri mi, da ne

grem s teboj; sirota sem in nimam nikake druge domačije, kakor to hišo in to podjetje. Ako me hočete gospod Schröter še naprej obdržati, ostanem pri njem.«

Skoro ginjen po teh besedah pravi trgovec: »Pomislite pa tudi, da se s to odločitvijo marsičemu odrečete. V moji službi ne morete nikoli postati bogat in tudi ne boste spoznali življenja v velikem obsegu. Naš delokrog je omejen, in prišli bodo dnevi, ko bodo tudi za vas postale mučne te meje. Vse, kar vam za siguro samostojnost v vaši prihodnosti, premoženje in znanje, si veliko lažje pridobite tamkaj, kot pri meni.«

»Moj dobri oče mi je dostikrat rekel: Ostanj v domovini in službi si pošteno svoj kruh. Živeti hočem po njegovih besedah,« odgovori Anton, in glas se mu je vsled notranjega nemira lahko tresel.

»Filister je bil in ostanel,« zakliče Fink skoraj v nekakem obupu.

»Menim, da je to njegovo mišljenje zelo dobra podlaga za bodočo srečo,« pravi trgovec, in zadeva je bila tako končana.

Fink ni več ničesar omenil v tem predlogu, in Anton se je trudil, da pokaže s številnimi malimi uslugami svojemu poslavljajočemu se prij-

telju, kako mu je drag in kako težka mu bo ločitev od njega.

Zvečer pravi Fink Antonu: »Poslušaj, sinko moj, prišlo me je veselje, da bi si izbral kako žensko, ki bi jo oženil in vzel seboj čez morje.«

Presenečen in prestrašen ga pogleda Anton; prisiljeno šaleč se, ga vpraša: »Kaj? Ti misliš gospodično Baldereck...?«

»Kaj še,« veselo zakliče Fink, »čemu mi bo taka žena, ki bi edino na to mislila, kako se bo zabavala z denarjem svojega moža?«

»Na katero pa misliš potem? Menda ne nameravaš staviti svoje ponudbe naši domači teti tukaj?«

»Ne, dragec moj, ampak naši domači hčerki.«

Anton skoči pokoncu. »Za vraga!« osupel zakliče, »lepa reč bo nastala iz tega!«

»Popolnoma nič posebnega,« hladnokrvno odvrne Fink »ali me vzame, ali me pa ne vzame; v prvem slučaju postanem pameten mož, v drugem pa odpotujem pač brez žene.«

»Tedaj boš že brez žene odpotoval,« vzdikne Anton. »Ali si sploh kdaj na to mislil, da bi si izvolil za se gospodično Sabino?« ga nemirno vpraša.

da bi se jo odstopalo izdelovalkam preprog. Ta predilnica bi služila tudi kot predilna šola.

27. PIROTSKO ČILIMARSTVO.

Da bi se preprogarstvo v Pirotu, kakor tudi njegov odnošaj proti tujemu preprogarstvu in ukrepe, ki so potrebni za njegov napredek, popolnoma razumelo, — je treba pričeti z opisovanjem nakupa in pranja volne ter nato preiti na česanje, barvanje volne in izdelavo preprog, organizacijo dela, stanje delavk, kalkulacijo preprog, opisati trgovino s preprogami in preprogarsko šolo beogradskega ženskega društva, desiniranje preprog po barvi in sestavi ter nato preiti k opisu stanja izdelave preprog v inozemstvu — v Bosni, Bulgariji, Galiciji, Turčiji, Perziji, Kavkazu in Turkestanu — kakor tudi na imitacijo preprog na mehaničen način in na konkurenco imitiranih preprog v Srbiji, — tako da končamo opis s seznamom ukrepov, s katerimi mislimo, da se pirotsko preprogarstvo razvije, napreduje in poveča. Nekateri podatki, posebno glede barvanja, imajo in bodo imeli svojo industrijsko in historično vrednost, poleg važnosti, ki jo imajo za sedanjost in so vsled tega obširno popisani.

V razpravo glede izvora preprogarstva v Pirotu in preprogarstva sploh, kakor tudi izvora risb, sestave in pestrosti barv in sklada barv in risbe se nismo spuščali, ker to ni naša zadeva in smo se trudili, le da opišemo preprogarstvo z gospodarsko-političnega stališča, medtem ko je ostalo stvar naših etnografov, zgodovinarjev, kakor tudi strokovnjakov slikarjev in arhitektov, da glede tega izrečejo svojo sodbo.

Nakupovanje in pranje volne.

V Pirotu obstoja 15 trgovin za volno, ki prodajajo volno preprogarjem za preproge, kakor tudi kmetičam za izdelavo sukna. Čilimarska zadruga kupuje volno ter jo pere in prodaja svojim združnim članom in sicer za izdelavo potke. Volno jim oskrbuje skoraj pod ceno.

Zadruga je kupila 1910. leta 2800 kilogramov volne ter jo oprala in razdelila med svoje člane. Ravno tako prodajajo tudi usnjari in trgovci s kožami svojo pri strojenju dobljeno kožo oprano in ščesano belo volno posameznim preprogarjem, poleg prodaje velikim kmetom, ki iz nje izdelujejo sukno. Prodajajo črno, temnorjavo in belo volno; črna volna je za 1 do 2 groša na oko dražja, temnorjava pa je za 1 groš dražja kot bela. Med volnami je najboljša poletna in sicer obnovna volna daje 55 do 60% čiste prane 75% čiste volne. Kmetiška ovčja

»Včasih že,« odgovori Fink, »zadnje leto celo večkrat. Ona je najboljša gospodinja in najplemenitejša, najnesebičnejše srce na svetu.«

Anton ga začudeno pogleda. Nikoli ni Fink niti najmanj pokazal, da čuti do Sabine kaj več, nego do kake druge dame svojega poznavanja. »Nikoli mi nisi prej niti besedice črnil o tem.«

»Ali si mi morda ti kdaj kaj pripovedoval o svojem nagnjenju do one mlade dame?« ga smeje vpraša Fink.

Anton zardi in molči.

»Po mojem mnenju mi je naklonjena,« nadaljuje Fink, »ne vem pa če bo šla z menoj; bomo takoj izvedeli, zdaj grem k njej in jo vprašam.«

Anton zastavi prijatelju pot k vratom: »Rotim te, premisli, kaj hočeš storiti!«

»Ne bodi otročji, kaj naj pre-mišljam,« se zasmije Fink, toda pošlil se ga je neki očividni nemir.

»Ali ljubiš gospodično Sabino?«

»Že zopet tako malenkostno vprašanje! Zaradi mene, da, ljubim jo!«

»In jo hočeš vzeti seboj v tam-kajšnjo naselbino in v gozdove?« (Dalje sledi.)

volna daje 55 do 60% čiste prane volne. Stara planinska volna je boljše kot druge vrste in sicer i kar se tiče dolžine vlakna, kakor tudi glede tenkosti lasu. Volna za preproge se pere v vroči vodi na reki in sicer se voda v kotlu toliko zagreje, da se še lahko drži z roko v vodi. Nato se dene notri volna in se jo pritiska z roko, dokler se dobro ne pregreje. Potem se jo potegne iz kotla in prepere v reki. Pranje volne stane 0.041 Din za kg. Kilogram prane runske volne je stal okrog 3.90 Din in strojarske volne pa 3 Din na kg predvojnne cene. Strojarska volna ali tabačina je slabše kvalitete, ker jo je zelo malo take dolžine kakor je runska in drugič, ker je njena kvaliteta vsled upliva apna nekoliko slabejša. Radi tega tudi nima one trajnosti kakor runska volna. (Dalje sledi.)

ZOBNA PASTA sigurno odstranjuje zeleni rob na zobeh.

Trgovina.

Opozoritev trgovstvu. Ministrstvo notranjih del izdaja rumunskim podanikom »dozvole« za prosto gibanje v mejah kraljevine radi prodaje preprog. Na podlagi teh dovoljenj ti Rumuni nato kratkomalo krošnjarijo tudi po naših krajih in delajo občutno konkurenco našim trgovcem, ker prodajajo tudi razno manufakturno blago. — Po informacijah, ki smo jih dobili, je radi vloženih pritožb dalo ministrstvo trgovine in industrije oddelček v Ljubljani, okrajnim glavarsvom naročilo, da smatrajo take dozvole le kot dovoljenje za bivanje in gibanje po naši državi, ne pa kot dovoljenje za krošnjarenje. — Opozorjamo naše trgovce in trgovske gremije, da strogo pazijo na rumunske krošnjarije in da jih takoj prijavijo pristojni obrtni oblasti odnosno žandarmeriji, ki jim mora krošnjarenje na podlagi dovolj ministrstva za notranja dela takoj zabraniti in ravnati ž njimi, kakor da izvršujejo brez obrtnega dovoljenja (licence) krošnjarenje.

Za velesejem v Lipskem. Naša pooblaščenca trgovinska agencija v Lipskem namerava začeti akcijo za čim uspešnejše sodelovanje naših gospodarskih krogov na tukajšnjih mednarodnih velesejnih ter daje na zahtevo interesentom vse informacije.

Zastopstva za naše proizvode v Egiptu išče neka tvrdka v Aleksandriji. Zanima se za elektrotehnične predmete, zdravila in sanitelne predmete, za blago iz kovine, usnje in predmete iz usnja, papir za les in izdelke iz lesa, za pohištvo, čevlje itd. Natančnejši naslov tvrdke je interesentom na vpogled v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Prodaja napisnih tabel in grbov iz litega železa. Pri oblasnem inšpektoratu finančne kontrole v Ljubljani, Stari trg št. 34, se bo dne 27. decembra 1923 ob 10. uri potom javne licitacije prodalo okoli 100 komadov napisnih tabel razne velikosti in nekoliko grbov (orlov) iz litega železa.

Izvoz in uvoz Francije. Francija je v prvih devetih mesecih tekočega leta uvozila za 22.551.700.000 fr., izvozila pa za 21.562.711.000 fr. blaga. Največ blaga je uvozila iz Angleške in Združenih držav ameriških, uvozila pa na Angleško in v Belgijo ter Luksemburg.

Industrija.

Produkcija soli na Poljskem. Produkcija soli na Poljskem je znašala v prvih mesecih tega leta 196.436 ton, medtem ko je v istem roku lanskega leta znašala le 172.940 ton; pred vojno v 7 mesecih l. 1913 110.062 ton. Pri produkciji je sedaj zaposlenih 4340 delavcev.

Položaj poljske tekstilne industrije. Poljska tekstilna industrija se nahaja v veliki krizi. Delo je tako reducirano, da je od 44 tovarn v popolnem obratu le 11 največjih, druge pa delajo v tednu le 3—5 dni. V volneni industriji je situacija še slabša. Od 32 tovarn jih dela normalno le 9. Skoro 60% delavstva je brez dela. Vzroke je iskati v pomanjkanju gotovine, težkočest pri nabavki deviz za surovine, nezadostni državni krediti, visok diskonto v bankah in

zmanjšanje naročb. Vsled nekih izmer v deviznih predpisih se opaža nekaj preokret na bolje. Večje množine robe kupujejo Kitajci. V zadnjem času prihajajo na Poljsko tudi trgovci iz Carigrada. Večji del poljskih proizvodov gre v Galac, kjer kupujejo poljsko blago ne le Rumuni, temveč tudi Jugoslovenci, Bolgari, Orki in Turki.

Stinnes v Ameriki. Iz Amerike poročajo, da je osnovana s kapitalom 20 milijonov dolarjev Hugo Stinnesova družba za mineralna olja, ki se namerava pečati z eksploatacijo petrolejskih zalog na celem svetu. Stinnes si je že zagotovil petrolejska ležišča v Teksasu, Meksiki in Rusiji.

Rumunska sladkorna industrija proti uvozu češkega sladkorja. Rumunska sladkorna kartel se je obrnil na rumunsko vlado s prošnjo, da ali zabrani uvoz sladkorja iz Češke ali pa znatno poviša uvozno carino. Ta korak se je utemeljil z dejstvom, da je letošnji pridelek v Rumuniji tako obilen, da se bo preko domače potrebe lahko izvozilo 100 vagonov sladkorja. Trgovski krogi pa se upirajo temu, da bi se zabranil uvoz iz Češke, ker vsled porasta leja ceneje kupujejo češki sladkor, kakor pa domači.

Denarstvo.

Obtok bankovcev Narodne banke je znašal po slanju dne 30. novembra l. l. 5.826.453.920 Din, obtok se je izza zadnjega izkaza povišal za 28.978.930 Din.

Carina.

Carinjenje na glavnem kolodvoru v Ljubljani. Carinske pošilke, ki dospo na ta kolodvor preko postaj drž. železnice v Ljubljani (gorenjski in dolenski kolodvor), se ne smejo cariniti na glavnem kolodvoru v Ljubljani, ako so bile oddane na postajah drž. železnice in so namenjene v inozemstvo preko obmejne postaje Bistrica-Bohinjsko jezero, oziroma Jesenice.

Davki.

»Zakaj?« Pod tem naslovom smo dne 8. l. m. opozorili finančno delegacijo na konkreten primer, v katerem je davčna administracija v Ljubljani iz nerazumljivih razlogov leta odlašala z odpisom in debite predpisane davka na vojne dobičke in tudi ni hotela dovoliti odloga za ta davek, dokler ni višje davčno oblastvo avtoritativno pripomoglo pravici do veljave. Na to noliceno nas naproša finančna delegacija za ugotovitev, da je davčna administracija odredila odpis in knjižno izvedbo omejenega davka pri davčnem uradu dne 3. decembra l. l., torej predno se je še nolica objavila. Finančna delegacija je takoj, ko je zaznala za ta primer izrekla najstrožjo grajo in zaprelila disciplinarno postopanje, če bi se še ponavljale podobne nerednosti. Po želji g. finančnega delegata popolnujemo našo notico z gornjimi podatki. Nočemo še nadalje razpravljati v zadevi v upanju, da bo imela naša nolica za splošnost vsaj toliko uspeha, da se bo davčni administraciji odvzela pravica, da bi smela prošnje za odlog davčnih plačil zavračati, ampak da si bo finančna delegacija sama pridržala pravico odločevati svoj v važnih primerih o takih prošnjah.

Oklic davčne administracije v Ljubljani. Po določilih člena 10. zakona o davku na poslovni promet z dne 31. jan. 1922, Ur. list št. 20/46, morajo voditi knjigo opravljenega prometa vsa podjetja, zavezana javnemu polaganju računov, družbe z o. z. in vsi obrati in podjetja, katerih promet je presegel v letu 1922 vsoto 360.000 Din. Ti davčni zavezanci morajo, v kolikor tega še niso storili, najkasneje v 30 dneh po preteku vsakega četrtletja vložiti prijavo o prometu ter plačati 1% davek pri davčnem uradu za mesto v Ljubljani. — Vsi ostali davčni zavezanci, katerih promet v letu 1922 ni presegal 360.000 Din, morajo vložiti prijavo o prometu v letu 1922 in sicer najkasneje do 30. decembra 1923 pri davčni administraciji v Ljubljani, ako prijave do sedaj še niso vložili. Pravočasna vložitev prijave je v lastnem interesu davkoplačevalcev, ker bi se jim sicer odmeril davek na poslovni promet na podlagi uradnih pripomočkov po davčnem odboru ter bi izgubili nevarno kazensko-pravni posledicam člena 12. in 13. po čl. 10. navedenega zakona tudi pravico

pritožbe proti odmeri. — Razen tega je vložiti prijavo tudi od vsakega slučajno opravljenega prometa, ako presega odškodnina ali vrednost 5000 Din, v 14 dneh ter hkrati odpremiti 1% davek na poslovni promet pri davčnem uradu za mesto v Ljubljani.

Nadomestni noži za stroje za špičenje svinčnikov THE REX CO., LJUBLJANA.

Promet.

Tarifa za vožnjo na poštinih avtomobilih. Ministrstvo pošte in telegrafa je izdelalo zadnje dni nov pravilnik o cenah vožnje na poštinih avtomobilih. Po tem novem pravilniku so določene na poštinih avtomobilih sledeče cene: Za polnike po 2 dinarja za 1 kilometer, za prtljago pa za vsakih 10 kg od 1—25 kilometrov 5 dinarjev, od 25 do 50 km 8 dinarjev, od 50 do 75 km 12 dinarjev in od 75 do 100 km 15 dinarjev.

Reekspedicije na postaji Postojna niso dovoljene. Reekspedirane pošilke se napolijo na postajo Prestranek, kjer so carinski in veterinarski uradi. Spremne listine takih pošilk morajo biti označene s pripombo: »Postumia Transito«. V tem primeru se uradoma napolijo v Prestranek. Pošilke, naslovljene enostavno na »Postumia« brez označbe »Transito«, se iztovorijo v Postojni.

Otvoritev telefonske centrale pri pošti Zagorje ob Savi. Pri pošti in telegrafu Zagorje ob Savi je bila dne 26. novembra l. l. otvorjena telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet z omejene dnevno službo.

Prometne vesti. Ravnateljstvo državnih železnic razglasa: 1. Sprejemanje in odpošiljanje vsakovrsne sporožne robe za postaje preko Kranja-Podnarta-Krope je zopet dovoljeno. S to brzojavko so ukinjene vse omejitve, ki so bile izdane za postaje preko proge Kranj-Podnart-Kropa. — 2. Prometna omejitev za Metković je z brzojavko št. 506 dne 5. decembra razveljavljena. — 3. Dodatno k brzojavki št. 618 od 6. decembra se sporoča, da je za Svico in trz. preko postaje Buchs dovoljeno sprejemati pošilke jajc, perulnine in mesne pošilke. — 4. Dodatno k brzojavki št. 506 z dne 5. decembra se sporoča, da je dovoljeno zadržane pošilke za Metković naprej odpremiti.

Izvoz in uvoz.

Zavarovanje valute ob izvozu blaga. Generalni inšpektorat je v »Službenih Novinah« št. 277 od 1. decembra l. l. predpisal višino valute, katero mora izvoznik zavarovati ob izvozu blaga. Cenovnik velja za čas od 1. do 15. decembra l. l. Po vsaki priliki se bo za naprej izdal vsakega pol meseca in vsakokrat sproli prilagodoval tržnim cenam. Priznavamo, da to ne bo lahko delo, ker so cene v raznih pokrajinah različne in se zaradi tega povprečna tržna cena more le težko določiti. Značilen vzgled v tem oziru nam nudi pod št. 86 označeni hrastov slavni les (razžagan), za katerega je določena višina zavarovanja za m³ z 2.500 Din. Ta višina vsreza morebiti ceni slavonskega hrasta, za naš hrast je pa skoro za polovico previsoko nastavljena. Za jelkov stavljeni les (zap. št. 83) je določeno za težo 10.000 kg zavarovanje zneska po 16.000 Din. Tudi ta znesek je za tržne razmere v Sloveniji nastavljen previsoko. Vrh tega se cenovnik ne ozira na razne vrste tega lesa, ki se prodajajo v Sloveniji. Pri nas razločujemo pri jelkovem lesu rezan in tesan les in v okvirju te razlike tri vrste, po katerih se ravna tudi cene. Za najboljši rezan les je dosegljiva najvišja cena 14.000 Din, a še ta le pri večjih množinah. Pri tesanem lesu III. vrste pa dosega cena k večjemu 7000 Din. Previsoko je nastavljeno tudi zavarovanje za borov les (zap. št. 83), ker nima borov les v Sloveniji večje vrednosti nego jelov les. Pričakujemo, da se bodo v prihodnjem ceniku ti in podobni nedostatki popravili, da se ne bo oteževal izvoz lesa, ki je glavni izvozni predmet Slovenije in s tem napravljalo nepotrebne ovire ravno stroki, ki največ trpi pod inozemsko konkurenco.

Razno.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani ima v četrtlek, dne 20. decembra 1923 ob 9. uri dopoldne v zborničnih prostorih redno javno sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo predsedstva; 2. vprašanje obdavčenja in omejitve krošnjarskega; 3. Zbornični proračun za leto 1924; 4. Poročilo o važnejših zborničnih akcijah na finančnem polju; 5. Poročilo o akcijah zbornice v prometnih zadevah; 6. Tajna seja.

Svetovna poraba elektrike. Po podatkih Sotitific American porabijo izmed vseh držav na svetu največ elektrike severne ameriške države, in sicer 49.802 milijonov kilovatov letno. Za tem pride Nemčija z 8600, Japonska s 6925, Velika Britanija s 6400, Francoska s 5440 milijonov kilovatov. Italija porabi 3400, Švica 2700, Švedska 2144, Norveška 1331, Španska 1000 milijonov kilovatov letno. Ako pa se porazdeli poraba elektrike na posamezne osebe, je razvidno, da porabi ena oseba v Švici 700 kilovatov, v Kanadi 612, na Norveškem 403, v Zedinjenih državah 472, na Švedskem 364, na Francoskem 147, v Nemčiji 141 in na Angleškem 139 kilovatov letno. Največji luksus si torej dovoljujejo Švicarji.

Pozor pred nakupom eraričnega blaga. Ker se je zadnje čase pogosto dogajalo, da so vojaki prodajali različne erarične predmete, je ministrstvo notranjih del izdalo odredbo, da se vsa koga, ki kupuje od vojakov erarične predmete, kaznuje s kaznijo do 3 let.

Sladkorna pesa. Na konferenci, ki so jo imeli nedavno proizvajalci sladkorne pese, se je sklenilo sledeče: za leto 1924 se določi cena sladkorni pesi 80

dinarjev za 100 kg. Za prvi hektar, posejan s sladkorno peso, se da proizvajalcem 300 kg sladkorja, a za vsak nadaljni hektar 200 kg in obdelovalne stroške. Tovarne naj prodajo producentom poljedelske stroje po nabavni ceni.

Število državnih nameščencev v Nemčiji. — Nemčija zaposluje po uradnih podatkih 743.352 uradnikov, 124.481 pomožnih uradnikov in 689.853 pomožnih oseb, skupaj 1.557.686 oseb. Od približno 40 milijonov odraslih Nemcev je torej vsak 26. v državni službi. Ako pa upoštevamo, da je med uradništvom ena četrtina žensk, je v Nemčiji vsak 17. mož v državni službi.

Za koliko so se podražili stroški preživljanja v Franciji? V Lille na Francoskem so ugotovili, da so znašali stroški preživljanja delavske rodbe v letu 1914 — 2507.40 fr., meseca oktobra 1920 — 10.506.76 fr. in meseca oktobra 1923 — 9578.15 fr. Indeksna številka l. 1923 se je torej napram indeksni številki l. 1920 znižala od 4.14 na 3.82. Znižanje je povzročilo padanje cen za obleko in kurjavo.

Tržna poročila.

Novosadska blagovna borza, dne 11. decembra. Na produktni borzi notirajo: Pšenica baška, 79-80 kg, 2%, 3 vagoni, 340-342.50, baška 79-80 kg, 2%, Beo-

grad, 1 vagon 350; sremska 8 vag., 335 do 340; sremska 1 do 2%, 1 in pol vagona 342.50; baški oves, 2 vagona, 220; 100% kasa, Vršac, 5 vagonov, 235; koruza baška, 10 in pol vagona, 225 do 230; za marec - april, 3 vagoni, 257.50, stara, Sisak, 4 in pol vagona 260; za september - maj, 100% kasa, 3 vagoni, 225-230; za marec - april, dupl. kasa, 10 vagonov, 260; za marec - maj, 2 vagona 235; banatska, dupl. kasa, 5 vagonov 220; fižol, beli, baški, 1 vagon 600, moka, baza »0« 2 vagona, 550; baza »0 s«, 1 vag., 540; štev. »2«, 1 vagon, 465, štev. »6«, 7 vagonov, 325; otrobi, baški, brez vreč, 5 vagonov, 125, v papirnatih vrečah, 4 vagoni, 135-140; ru-deči čebulček, 1 vagon, 75. Tendence čvrsta.

Tržišče vina (Zagreb). Zadnji mesečni borzni seslanek vinskih interesentov je bil prilično slabo obiskan. Cene se niso veliko spremenile: navadno belo 8 1/2% postavno Zagreb 3.75 Din; belo 11.5% loco Zagreb 4.50 Din; staro belo 11% 6 Din; dalmatinsko belo in temno-rdeče 13 do 14% postavno Bakar 37.50; dalmatinsko črno in belo franko Zagreb 47.50; novo belo in črno somborsko 6.50; dalmatinsko črno prov. Hvar obala Bakar 11 do 12% 40.-; isto provenience Šibenik 37.50; belo Opolo franko Bakar 11 do 12% 36.25; šiler 8% 3.25; Otello črno 12% franko Zagreb 5.-. — V Avstriji vinski trg ni posebno živahen, kljub temu pa cene naraščajo, in sicer vsled povišanja plač delavcem in povišanja železniških tarif. — Na Ogrskem so cene istočako v porastu. — Na Češkem kretajo cene med 3.50 do 6 čK za liter. — Na Nemškem vlada popolna stagnacija. — V Italiji počne prava trgovina šele ta mesec,

čim se vina usposobijo za odpremo. — Na Francoskem so cene čvrste, in sicer 58 do 95 fr. za 8 do 12% vina.

Zivinski semenj v Zagrebu. Pondelj-kov živinski semenj je bil slabo obiskan. Največ se je kupovalo za Italijo. Cene so bile sledeče: voli l. vrste 14 do 15 Din kg žive teže, II. vrste 13 do 14 Din, III. vrste 12 do 13 Din, prešči l. vrste 26.25 do 28 Din, II. vrste 25 do 26.25 Din, teleta l. vrste 22.50 do 23 Din, II. vrste 22 do 22.50 Din.

XXXV. poročilo Hmeljarskega društva v hmeljski kupčiji vobče. Zatec, CSR, 7. dec. 1923. Živahnejša hmeljska kupčija je vztrajala tudi v prvem tednu decembra. Velikemu povpraševanju se je komaj zadoščevalo, kar je povzročilo, da so se cene dnevno dvigale. Prodalo se je 400 do 500 starih cenov po 3700 do 3800 čK, naposled celo po 3900 čK za 50 kg. Za hmelj iz leta 1922 je bilo tudi nekaj povpraševanja, vendar se cene niso dvignile; plačevalo se je od 2800 do 2900 čK za 50 kg. — Končno razpoloženje skrajno čvrsto. — Savez hmelj. društev.

Dobava, prodaja.

Dobava govejega mesa, svinjske masti, usnja in drv. Pri ravnanstvu krmoške kaznilnice v Mariboru se bo vršila dne 27. decembra t. l. ofertalna licitacija glede približno 12.000 kg govejega mesa dne 28. decembra t. l. glede dobave 4000 kg svinjske masti in 200 m³ drv ter dne 29. decembra t. l. glede dobave raznega usnja za izdelovanje čevljev. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Delniška družba
"TRIGLAV"
Šmarca pri Kamniku

Testenine

Sladna kava

Kavine mešanice

Zahtevajte cenik!

LJUBLJANA

SIMON GREGORČICEVA ULICA 13

Telefon štev. 552

sa priporoča

za naročila vseh v njeno stroko
spadajočih del.

Izvršitev točna in solidna!

Moderni mlin za mljevanje soli i ostalih začina
Dinić, Tot i Komp., Novi Sad,

nudi svaku količinu

najfinije mljevene huhinske soli

kao i

— kamene soli (u krupicama) —

Uz najjeftinije cijene.

Naš najmoderniji mlin, velikog kapaciteta, stavlja nas u mogućnost, da svaku količinu možemo najbrže isporučiti.

Izvršavamo i redovite velike limeracije. Za najčistiji kvalitet preuzimljemo svaku garanciju.

Najbolje
Pfaff šivalne stroje
Vozna kolesa Puch

kupite najbolje pri tvrdki

IGN. VOK, Ljubljana in Novomesto

IVAN KRAVOS

Telefon 207. MARIBOR Telefon 207.

Trgovina: Aleksandrova cesta 13. Delavnica: Slomškov trg 6

KONJSKE OPREME

za lahko in teško vožnjo, kakor tudi razne potrebščine za konje, brzde, biči, svetiljke za kočije itd. Obnošene opreme in sedla. Ovratniki, vrvce in nagobčniki za pse. RAZNI KOVČKI, torbice, listnice, denarnice itd. iz usnja. GONILNI JERMENI v vseh širinah iz la usnja, kakor tudi šivalni in vezalni jermeni.

EKT

Najbolje
toaletno milo
kr. dvornega
dobavitelja
se dobi povsod

Glavna zaloga:
A. Lampret
Ljubljana, Krekov trg

Rusi
Slaniki oviti
Prekajene ribe
(Bücklinge)
Ostseeheringe
Kumarce
Ia znajmske v soli
in kisu
Paradižni sok
Ia domač, čist, v
dozah

„Konzerva“

Prva jugoslovanska industrija
za konzerve rib, sočivja in
sadjja, družba z o. z.

Maribor

Zahtevajte cenik!

Trgovci
Industriji oglašajte v „Trgovskem listu“!

Veletrgovina

A. Šarabon
v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje,
moko
in deže ne pridelke,
raznovrstno
rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave z elek-
tričnim obratom.

Ceniki na razpolago.

NA VELIKO IN MALO!

Priporočamo: galanterijo, nogavice,
potrebščine za čevljarje, sedlarje,
rinčice, podloge (belgier), nadalje
potrebščine za krojače in šivilje,
gumbe, sukanec, vezeno, svilo,
tehnične decimalne in balančne naj-
ceneje pri

Josip PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavica:
Din 25.000.000

Skupne rezerve:
nad Din 20.000.000

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta

Podružnice:

Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst

Brzjavni naslov:
Banka Ljubljana

Telefon št. 261, 413,
502, 503 in 504

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.